

అథ అష్టావింశ స్కంధః

సా రాక్షసేంద్రస్య వచో నిశమ్య
 త ద్రావణ స్యాప్రియ మప్రియార్తా ।
 సీతా వితత్రాస యథా వనాంతే
 సింహాభిషన్నా గజరాజకన్యా ॥ 1

సీతయా ఆత్మజీవితనిగర్హణమ్

సా రాక్షసీమధ్యగతా చ భీరుః
 వాగ్భి ర్భృశం రావణతర్జితా చ ।
 కాంతారమధ్యే విజనే విస్మష్టా
 బాలేప కన్యా విలలాప సీతా ॥ 2

సత్యం బతేదం ప్రవదంతి లోకే
 నాకాలమృత్యు ర్భవతీతి సంతః ।
 యత్రాహ మేవం పరిభర్త్యమానా
 జీవామి కించిత్ క్షణ మప్యపుణ్యా ॥ 3

సుఖా ద్ద్విహీనం బహుదుఃఖపూర్ణం
 ఇదం తు నూనం హృదయం స్థిరం మే ।
 విశీర్యతే యన్న సహస్రధాద్య
 వజ్రాహతం శృంగ మివాచలస్య ॥ 4

నైవాస్తి దోషం మమ నూన మత్ర
 వధ్యాహ మస్యాప్రియదర్శనస్య ।
 భావం న చాస్యాహ మనుప్రదాతు
 మలం ద్ద్విజో మంత్ర మివాద్విజాయ ॥ 5

నూనం మమాంగా న్యచిరాదనార్యః
 శస్త్రైశ్చ శ్చితైశ్చేతన్యతి రాక్షసేంద్రః ।
 తస్మిన్ననాగచ్ఛతి లోకనాథే
 గర్భస్థజంతో రివ శల్యకృంతః ॥

6

దుఃఖం బతేదం మమ దుఃఖితాయా
 మాసౌ చిరాయాధిగమిష్యతో ద్వా ।
 బద్ధస్య వధ్యస్య తథా నిశాంతే
 రాజాపరాధాదివ తస్కరస్య ॥

7

హో రామ! హో లక్ష్మణ! హో సుమిత్రే!
 హో రామమాత! స్సహ మే జనన్యా ।
 ఏషా విషద్యా మ్యహా మల్పభాగ్యా
 మహార్ణవే నౌ రివ మూఢవాతా ॥

8

తరస్వినౌ ధారయతా మృగస్య
 సత్త్వేన రూపం మనుజేంద్రపుత్రౌ ।
 నూనం విశస్తౌ మమ కారణాత్ తౌ
 సింహార్షభౌ ద్వావివ వైద్యుతేన ॥

9

నూనం స కాలో మృగరూపధారీ
 మా మల్పభాగ్యాం లులుభే తదానీమ్ ।
 యత్రార్యపుత్రం విససర్జ మూఢా
 రామానుజం లక్ష్మణపూర్వజం చ ॥

10

హో రామ! సత్యవ్రత! దీర్ఘబాహో!
 హో పూర్ణచంద్రప్రతిమానవక్త్ర! ।

హా జీవలోకస్య హితః ప్రియశ్చ
వధ్యాం న మాం వేత్స్వి హి రాక్షసానామ్ || 11

సీతాయాః ప్రాణత్యాగసన్నాహాః

అనన్యదైవత్వ మియం క్షమా చ
భూమౌ చ శయ్యా నియమశ్చ ధర్మే |
పతివ్రతాత్వం విఫలం మమేదం
కృతం కృతఘ్నై స్త్వివ మానుషాణామ్ || 12

మోఘా హి ధర్మ శ్చరితో మయాయం
తదైకపత్నీత్వ మిదం నిరర్థమ్ |
యా త్వాం న పశ్యామి కృశా విపర్ణా
హీనా త్వయా సంగమనే నిరాశా || 13

పితు ర్నిదేశం నియమేన కృత్వా
వనాన్నివృత్త శ్చరితవ్రతశ్చ |
స్త్రీభిస్తు మన్యే విపులేక్షణాభిః
త్వం రంస్యసే వీతభయః కృతార్థః || 14

అహం తు రామ! త్వయి జాతకామా
చిరం వినాశాయ నిబద్ధభావా |
మోఘం చరిత్వాథ తపోవ్రతం చ
త్యక్త్వామి ధిగ్ జీవితమల్పభాగ్యా || 15

సా జీవితం క్షిప్ర మహం త్యజేయం
విషేణ శస్త్రేణ శితేన వాపి |
విషస్య దాతా న హి మేఽస్తి కశ్చిత్
శస్త్రస్య వా వేశ్మని రాక్షసస్య || 16

ఇతీవ దేవీ బహుధా విలప్య
 సర్వాత్మనా రామ మనుస్మరంతీ ।
 ప్రవేపమానా పరిశుష్కవక్త్రా
 నగోత్తమం పుష్పిత మాససాద ॥ 17

శోకాభితప్తా బహుధా విచింత్య
 సీతాథ వేణ్యుద్గ్రథనం గృహీత్వా ।
 ఉద్బుధ్య వేణ్యుద్గ్రథనేన శీఘ్ర
 మహం గమిష్యామి యమస్య మూలమ్ ॥ 18

మరణోద్యుక్తయా సీతయా శుభనిమిత్త దర్శనమ్
 ఉపస్థితా సా మృదుసర్వగాత్రీ
 శాఖాం గృహీత్వాథ నగస్య తస్య ।
 తస్యా స్తు రామం ప్రవిచింతయంత్యా
 రామానుజం స్వం చ కులం శుభాంగాః ॥ 19

శోకానిమిత్తాని తథా బహూని
 దైర్యార్జితాని ప్రవరాణి లోకే ।
 ప్రాదుర్నిమిత్తాని తదా బభూవుః
 పురాపి సిద్ధా న్యుపలక్ష్మితాని ॥ 20

ఇత్యాదై శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే వాల్మీకియే చతుర్వింశత్యహాసికాయాం
 సంహితాయామ్ శ్రీమత్సుందరకాండే అష్టావింశ స్కర్గః

Q

ఆపదా మపహర్తారం దాతారం సర్వసంపదామ్ ।
 లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమా మ్యహమ్ ॥
 ధర్మాత్మా సత్యసంధశ్చ రామో దాశరథి ర్యది ।
 పౌరుషే చాప్రతిద్వంద్వ శ్శరైసం జహి రావణిమ్ ॥